

Perspectives polítiques

L'esdevenidor d'Espanya és una nebulosa que es va aclarint mercès a la tenacitat d'alguns homes clarividents, no masses Azaña al davant d'ells.

L'ambient, però, és enrarit. Ho és pels factors cabdals d'incomprensió de gran part del poble espanyol que ha heretat un sentiment de dominació que explica abastament la pèrdua de tot un vast Imperi colonial. Demà, si esdevenia la desintegració del territori peninsular, es deuria, fonamentalment, al mateix factor, puix que, d'altra manera, els pobles ibèrics, en un pla de llibertat i mútua comprensió, res impedeix que puguin viure agermanats, en règim de República.

Hi ha, però, molt camí a fer. Ens hem tret, en part, la pesombre d'intervencions en la discussió de l'Estatut en el Parlament, i de manifestacions parcials del poble espanyol, mercès al seny de Corporacions com l'ajuntament de Madrid i d'altres, que s'han negat a secundar la protesta dels que se senten ferits en el seu patriotisme—entès a la seva manera, a la seva clàssica manera— i mercès, sobretot, a les intervencions darreres dels Franchi Roca, Ossorio i Gallardo i, principalment, Azaña. Sembla, ara, sobretot a través de la crítica històrica del cap del Govern, com si s'albirés l'infantament d'una Espanya Nova, en la qual Catalunya hi pugui viure a ple pulmó, respirant l'aire pur de la seva llibertat, rompudes les cadenes d'un passat odiós, però...

Ah, amics, no ens enganyem! Hi ha molta feina a fer: una tasca ímproba a realitzar. Potser té raó Azaña quan diu que cal comptar amb el factor temps per a la realització de tot el pla d'autonomia que ambicionem. Potser, l'home, com estatista i artífex d'un nou Estat, veu que cal remoure les entranyes de tota una Espanya caduca i decadent. Cal també comprendre el drama interior del gran estatista. Què més voldria ell, segurament; que més voldriem nosaltres, que Espanya estés preparada per a tots els assaigs—i no ja assaigs, sinó realitzacions definitives—de renovació! Però, la realitat és una altra: la realitat és en-

cara dolorosa, en part, en gran part, puix que la República no compta pas ab una mena de poder taumatúrgic que faci canviar Espanya, en uns mesos, ni en uns anys, de soca-arrel; que en l'erm espiritual i físic d'amples zones de decadència i anacronisme històric, hi floreixin, en uns dies, ufanies, les gaies flors de la Civilització.

No volem, però, encomanar a ningú un pessimisme que no sentim, puix que, pel contrari, som francament optimistes, perquè creiem fermament en l'esdevenidor del nostre poble, com en el de tots els pobles que, com el nostre, pugnen per la llibertat llur. Creiem, però, que la tasca és dura, que ho serà i que deu ésser-ho—si voleu—per a fer-nos més mereixedors del que legítimament ambicionem. Heus aquí tota una pedagogia política que cal encomanar al nostre poble, educant-lo per les lluites d'ara i de l'esdevenidor. Res de solucions fàcils, que no n'hi ha pel nostre problema en relació amb Espanya, pels motius exposats d'incomprensió inveterada i d'altres que ens guardem, per no ferir, en l'hora d'ara, susceptibilitats. Pensem només que allò que no ens guanyem pel propi esforç, no ens serà donat a graie; que cal treballar àrdidament, constantment, assenyadament. L'autonomia vindrà perquè la volem i perquè, volguent-la, ens la mereixem; i, aleshores, a treballar, a treballar, per a fer-nos dignes de la llibertat reconquistada, per a fer de Catalunya el gran poble que tots ambicionem.

JOAN LOPERENA I ROMÀ.

Nostre crèdit a l'estranger

Decididament, el nostre crèdit a l'estranger pot considerar-se res tablert per complert. A més de la notable millora experimentada pel canvi en el transcurs del mes de maig, ho proven d'una manera clara dues notícies que es feren públiques en els últims dies d'una importància vertaderament transcendental.

La Constitució i l'Estatut de Catalunya

Quant es parla aquests dies per alguns polítics de relleu de què no toleraran un Estatut que signifiqui desmembrament de la unitat d'Espanya, es diu una cosa que ningú pretèn, i que està fora de discussió. La llei fonamental de l'Estat assenyala quines atribucions poden ésser atorgades a les regions autònomes. I tot el que pugui cabre dintre de la Constitució, en la seva interpretació més ampla, no pot atacar la unitat espiritual d'Espanya.

Es cert, que la Constitució no és federal. Quan es va discutir aquest punt es va aduir la manca de preparació i fins de contorns vius d'algunes regions, que no senten ni volen l'autonomia; i que a la veritat i diversitat dels nuclis hispànics no se'ls podia aplicar un vestit uniforme. Es va adoptar aleshores la paraula "integral", d'interpretació a gust del qui la fa, però que els comentaristes de tota la premsa i fins els oradors parlamentaris confonien amb la paraula o la direcció de "federalitzable".

No és raó ara de voler estrènyer el concepte. En la Constitució que den reconeguts els organismes po-

Una és la constitució d'un grup bancari espanyol per a entendre's directament amb altre anglès, a fi de finançar en còmodes condicions la importació de les últimes 100 mil tones de blat que necessitem fins la pròxima collita. L'operació, que ascendeix ben prop de 700 mil lliures, es plantejà sense més garantia que la dels propis Banes, demostrant-se així que nostra Banca privada ha recuperat per complert el seu crèdit a l'estranger.

L'altra és el canvi d'actitud de les grans cases internacionals especialitzades en blat, que si bé fa mesos en prou feines volien sentir parlar de comerciar amb Espanya, com no fos en condicions leonines, ara es disputen concedir-nos tota sort d'avantatges. Això permetrà concertar la importació al·ludida en excel·lents condicions, de manera que no pesi en el més mínim sobre la marxa del canvi.

lítics naturals. No es tracta d'autonomia administrativa, sinó d'autonomia "político-administrativa" com en ella s'expressa. I els articles 4, 14 i 18 parlen de "reconèixer" facultats per no usar la terminologia "conceder" ni "atorgar". Quan parla d'això és en referir-se a les facultats privatives de l'Estat.

Un dels vocables que més exalten a determinats polítics, és el de "pacte". No és que tractem ara de discutir-ho perquè hem acceptat i defensem la Constitució. Però és estrany aquest escàndol sobre la paraula.

Els republicans tradicionals que es diuen federals, han de recordar les paraules de Pi: "La República federal és un pacte, un contracte..." I els que no són republicans o bé ho han estat per raons de lloc i de persona, els qui han militat en partits monàrquics acceptaven sense escàndol, i alguns, servien una Constitució pactada; un règim polític de pacte entre la nació i la persona del monarca.

El senyor Azaña ha dit que no s'havia parlat durant tant de temps de l'autonomia en broma, sinó que era qüestió d'aplicar-la. No es pot defensar l'autonomia i anar rebutjant una per una totes les facultats que constitueixen la seva essència. Tampoc hem defensat en broma les doctrines pimargallianes. I si per motius de la realitat actual, no s'ha cregut convenient (contra el nostre criteri) aplicar aquests principis d'un sol cop acceptant el traçat borrós de les regions del federalisme clàssic, no pot ésser rebutjat de la manera com alguns pseudo federals ho fan en l'hora propícia en què pot començar-se a iniciar el seu establiment. Bé és cert que, segons va dir el senyor Lerroux en el seu notable discurs, molts dels que combaten l'Estatut no l'han llegit. I podia afegir que molts que es diuen federals no tenen cap noció del què és la doctrina federalista.

LLUIS COMPNYS